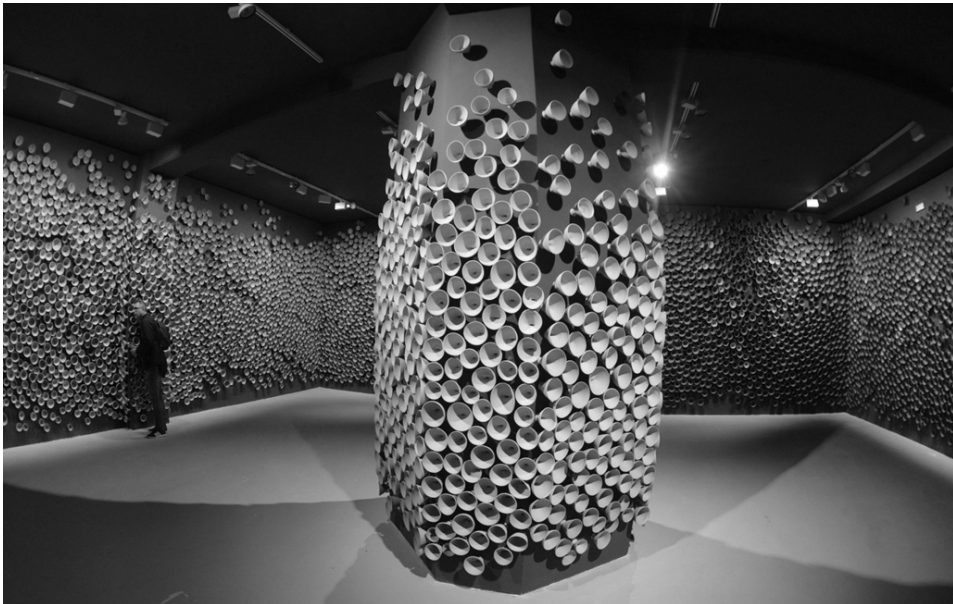

ban a nemesfém nyomát? A természetnek ez az egyszerre antropomorf és neutrális jellege Rousseau egész filozófiai alkímiáját érinti. Ez a séma adja Rousseau valamennyi problémájának szerkezetét. Ez mozgatta, amikor a természeti állapot paradigmáját próbálta megoldani, és igyekezett elkerülni, hogy a társadalomból vett fogalmakkal írja le a társadalom előtti ember természetét. Képtelenség, hiszen hogy lehetne a természetben moralitást felfedezni? Hogyan nevezhetjük a jóságot, együttérzést, nagylelkűséget „a természet első ösztönzéseinek”? Kinek vagy minek a természete volna ez? A morál előtti szakaszban mi értelme megtagadni vagy kifejezni együttérzést? A gyenge, lusta, tétlenkedésben élvezettel elmerülő és nem túlságosan erényes J.-J. békés és gyöngéd természete révén jut el oda, ahova az erény által is eltalálhatna.

Az erkölcsi jó azon manifesztuma, amely a megmunkálatlan, érintetlen természetből kinyerhető és a társas erény kiiktatása árán is hozzáférhető: hatalmas filozófiai teljesítmény. Nem fordul transzcendentális entitásokhoz, a természetet transzcendálja. A patológiával foglalkozó olvasatok elfedték a szöveg történelemalakító minőségét, s a betegség és az őrültség szempontjait keresve nem vették észre, hogy a „természet embere” a képzelet alkímiájában világot teremt szerzőjének. Ezen a helyen születik meg a szerzői zsenialitás toposza, melyhez világrajövetelekor, végzetes olvasatok okán, szorosan kapcsolódik a szörnyűség, a rettenetesség, a kísértetiesség attribútuma.

ANDORRAI PAVILON EVE ARIZA MURMURI